

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Speech Voorzitter

Afscheid Kamerlid Bart Snels

Aan de orde is het afscheid van de heer Snels van GroenLinks. U heeft uw brief aan mij al eerder breed gedeeld, en heeft iedereen deze brief al daarom lees ik nu een deel ervan voor.

Geachte voorzitter, beste Vera,

Dit is de moeilijkste brief die ik ooit heb moeten schrijven. Het ambt van Kamerlid heb ik de afgelopen jaren met passie en een flink gevoel van verantwoordelijkheid uitgeoefend. Ik ben er trots op dat ik volksvertegenwoordiger heb mogen zijn. Daar komt nu een einde aan. Ik zal aftreden en zal in deze brief verantwoording afleggen over het waarom.

Om te beginnen nam het afgelopen jaar het gevoel van trots af om deel te zijn van dit theater. De Haagse politiek leek alleen nog te gaan over het beschadigen van anderen. Om de haverklap worden bewindslieden voor leugenaar uitgemaakt, worden ambtenaren in het beklagdenbakje gezet, worden er moties van afkeuring en wantrouwen ingediend. Het was destructieve politiek die de boventoon voerde, zelden gericht op iets tot stand brengen in samenwerking met anderen. Dit is het grote taboe in het debat over de politieke bestuurscultuur: de wijze waarop de Kamer zelf functioneert. Deze stijl past niet bij mij qua karakter, maar zeker ook niet bij de verantwoordelijkheid die ik voel als Kamerlid. Ik ben zeer groen en nogal links, maar ik heb een hekel aan getuigenispolitiek en aan onverantwoordelijk opportunisme. Uiteindelijk gaat het erom dat we als politici in dienst van de samenleving goede wetgeving maken en het kabinet controleren.

Deze constructieve houding heb ik ook altijd van belang gevonden voor de politieke positie van GroenLinks. Ik behoor tot diegenen binnen GroenLinks die met waardering ziet wat lokale bestuurders realiseren. We besturen in grote steden, in studentensteden, in provincies. Allemaal gedreven GroenLinks-bestuurders die inhoudelijk gemotiveerd zijn. Landelijk is dit nog altijd niet gelukt. Toch hebben we landelijk bij vier van de vijf laatste formaties een belangrijke rol gespeeld. In 2006 lieten we de ChristenUnie voorgaan, in 2017 braken we zelf de onderhandelingen af en nu in 2021, hoewel de formatie nog niet is afgerond, hebben we ons vastgekoppeld aan de PvdA, terwijl duidelijk was dat een vierpartijencoalitie de meest waarschijnlijke uitkomst zou zijn. Ik betreur het (zo schrijf je) dat we op landelijk niveau niet het voorbeeld kunnen volgen van wat lokale GroenLinkers wel doen: op basis van onze waarden en idealen met een groot gevoel van urgentie verantwoordelijkheid nemen. Klimaatverandering en ongelijkheid aanpakken, dat moet nu gebeuren, niet na de volgende verkiezingen.

De samenwerking met de PvdA is voor mij de belangrijkste reden om af te treden. Ik heb daar inhoudelijke bezwaren tegen. Uiteindelijk ben ik in een minderheidspositie terechtgekomen en moet ik daarom een individueel besluit nemen.

- Ik dank al mijn collega's in de fractie, de medewerkers, alle collega-Kamerleden, het personeel van de Kamer voor de prettige en soms intensieve samenwerking. Ik ben kritisch over de politieke cultuur in de Kamer, maar ik twijfel niet aan de goede intenties van het overgrote merendeel van de politici.

Iedereen werkt dag en nacht om vanuit eigen perspectief het goede te doen. Hoe dan ook zal ook ik mij ergens weer gaan inzetten voor het algemene belang. Dan komen we elkaar vast weer tegen.

(...)

Beste Bart,

Het is de eerste keer dat ik een toespraak houd voor een Kamerlid dat tussentijds vertrekt. Jouw afscheid valt me om meerdere redenen zwaar.

Allereerst omdat ik – net als mijn voorgangers hier op deze stoel – van opvatting ben dat een gekozen volksvertegenwoordiger in principe zijn of haar termijn hoort uit te dienen. Maar je kunt nooit in iemands hoofd en hart kijken. Toen ik jouw bericht kreeg, dacht ik: je was de afgelopen tijd anders. Minder zichtbaar. Wat in jezelf.

De Kamer verliest een inhoudelijk gedreven Kamerlid. Het is klasse dat je zoveel tijd besteedde aan wetgeving; jouw methode om dingen te veranderen en te verbeteren.

Bartholomeus Andrianus Wilhelmus Snel (..). In 2017 werd je voor het eerst gekozen. En als ik terugkijk op jouw carrière in het parlement en een rondvraag doe, dan kan ik niet anders dan zeggen dan dat je alom gerespecteerd wordt. Een harde werker, dag en nacht te vinden in het Kamergebouw. Een boekencollectie – hier in de Kamer - waar je u tegen zegt.

In een interview met Trouw-journalist Bart Zuidervaart zei je: "Ik kom niet specifiek op voor leraren, zorgpersoneel of boeren. Ik kom op voor de belangen van alle belastingbetalers. Eigenlijk voor iedereen dus." In je afscheidsbrief schreef je ook: ik ben zeer groen en nogal links.

Je vindt dat de financiële sector moet werken voor de samenleving en niet voor zichzelf. Dat de winsten van de globalisering eerlijk verdeeld moeten worden en dat klimaat altijd een wezenlijk onderdeel moet zijn van het debat.

Je hebt veel bereikt in een korte periode. Het was jouw motie die het startschot gaf voor de parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag. Maar je haalde vooral resultaten die - zo omschreef het FD het - de Unilevers en Shells van deze wereld de stuipen op het lijf joegen....

Je was mede- initiatiefnemer van de wet waarmee je wilde bereiken dat beloningen voor bankiers steunen op maatschappelijk draagvlak. Je hebt deze initiatiefwet bankiersbonus in de Kamer verdedigd.

Je diende ook een initiatiefwet in waarmee je wilde voorkomen dat grote bedrijven via een verhuizing alsnog de dividendbelasting kunnen ontwijken. Je stelde een belastingheffing achteraf voor.

Je zocht altijd de samenwerking met iedereen. Bij het maken van een andere initiatiefwet, die moet voorkomen dat bedrijven winsten compenseren met verliezen uit het buitenland, kreeg je juridische hulp van ambtenaren van het ministerie van financiën en werkte je samen met alle politieke kleuren. Jouw voorstel werd ook wel de Shell-wet genoemd.

Niet alleen mist de Kamer een drijvende kracht. Het kantoor Snels en Sneller is niet meer. Als haast magisch duo besteedden jullie veel tijd aan verbetering van de controle op de rijksuitgaven; een taak die je weinig zichtbaarheid oplevert, maar die de voorwaarden schept waarmee alle collega's hun controlerende taak goed kunnen uitvoeren.

Recent loodsten jullie samen wet open overheid door de Eerste Kamer, waarmee een einde kwam aan een behandeltraject dat zo'n tien jaar heeft geduurd. Een aantal onderdelen van het oorspronkelijke voorstel is gaandeweg gesneuveld, maar het duo Sneller en Snels gaf nooit op!

Je hebt zoals je zelf zegt 'redelijk radicale opvattingen, maar bent radicaal redelijk in samenwerking'. Het wrange voor jou is dat een vergaande samenwerking met een andere politieke partij juist de aanleiding geeft voor jouw vertrek.

Je zegt dat het grootste taboe de wijze waarop de Kamer functioneert. Je geeft ons mee dat politiek draait om opbouwen en niet om afbreken.

Beste Bart,
We gaan je missen. Het ga je goed.